

28. 5. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řešení sporů z dohody o poskytnutí příspěvku z cíleného programu Antivirus

Součástí žádosti o příspěvek v rámci cíleného programu na ochranu zaměstnanosti Antivirus je i návrh dohody uzavírané mezi Úřadem práce České republiky a žadatelem. Každý žadatel musí společně se řádně vyplněnou žádostí zaslat Úřadu práce i tuto podepsanou dohodu. Jaký je právní režim této dohody a jak se bránit v případě jejího porušení?

Dohoda je uzavírána v souladu s podmínkami cíleného programu Antivirus schváleného vládou České republiky usnesením č. 353/2020 ze dne 31. března 2020 podle § 120 zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o zaměstnanosti**“ a „**dohoda**“)

Cílené programy k řešení zaměstnanosti jsou součástí aktivní politiky zaměstnanosti a o poskytnutí příspěvků v jejím rámci se uzavírá smlouva dle §119 zákona o zaměstnanosti.

Z pohledu správního práva se dle našeho názoru jedná o subordinační veřejnoprávní smlouvu^[1] ve smyslu § 161 správního řádu. Na jedné straně vystupuje Úřad práce, jako subjekt veřejné správy, a na druhé straně žadatel, zaměstnavatel, kterému Úřad práce poskytne finanční příspěvek za účelem částečné úhrady nákladů na náhrady mezd náležejících zaměstnancům dle zákoníku práce v souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2. Toto by mělo v důsledku pomoci zaměstnavatelům překonat ekonomické problémy způsobené koronavirovou krizí, zabránit hromadnému propouštění zaměstnanců a být tak nástrojem v ochraně zaměstnanosti.

Jak se bránit, pokud úřad práce dohodu porušuje?

Ministerstvo práce a sociálních věcí následně po spuštění programu Antivirus dodatečně svými výkladovými stanovisky vyloučilo některé skupiny osob z okruhu osob oprávněných o příspěvek žádat, případně omezilo náklady, které mohou být kryty příspěvkem z programu. Úřad práce tak některé žádosti z těchto důvodů zcela nebo zčásti zamítá.

Např. příspěvky v rámci programu Antivirus nejsou bez dalšího pro střet zájmů vypláceny na krytí nákladů za zaměstnance, který je současně členem statutárního orgánu zaměstnavatele, což je v rozporu s judikaturou^[2], dle které závěry o střetu zájmů nelze automaticky aplikovat v každém případě, ve kterém statutární orgán uzavřel pracovní smlouvu za obě smluvní strany. Naopak, každý konkrétní případ je třeba posuzovat individuálně s přihlédnutím k povaze vykonávané práce zaměstnancem.

Domníváme se, že v některých případech tento postup může být v rozporu s právem, jelikož strany veřejnoprávní smlouvy jsou touto smlouvou (dohodou) vázány a v souladu s ustanovením § 159 odst. 4) správního řádu se veřejnoprávní smlouva posuzuje vždy podle svého **skutečného** obsahu. Není tedy možné, aby jedna strana smlouvy dodatečně jednostranně měnila podmínky dohody.

Správní soudnictví

Jak se mohu bránit, pokud Úřad práce mou žádost zamítá? Spory z veřejnoprávních smluv rozhoduje ve sporném řízení dle § 141 správního řádu správní orgán nadřazený správnímu orgánu, který je

stranou veřejnoprávní smlouvy (za použití § 169 odst. 1 písm. d). V tomto případě bude nadřízeným orgánem Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Proti rozhodnutí MPSV nelze podat opravný prostředek.

Sporné řízení se do jisté míry dá připodobnit civilnímu řízení. Podobně jako v civilním řízení se totiž i toto řízení zahajuje na návrh, který je adresovaný příslušnému správnímu orgánu (v tomto případě tedy MPSV) a který musí specifikovat, co je předmětem sporu a obsahovat petit, tj. čeho se navrhovatel ve sporu domáhá. Dále správní orgán při svém rozhodování primárně vychází z důkazů, které mu byly navrženy účastníky řízení. Mimo rozhodnutí ve věci samé (zamítnutí či vyhovění návrhu) může být spor ukončen smírem uzavřeným mezi navrhovatelem a odpůrcem (Úřadem práce), který podléhá schválení MPSV.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí MPSV představuje pravomocné rozhodnutí, proti kterému nelze podat žádné opravné prostředky, je žadatel legitimován v případě neúspěchu žalovat MPSV v rámci správního soudnictví v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s.ř.s.

Žalovaným v tomto řízení bude MPSV. Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno (doručeno). Žaloba nemá odkladný účinek, ale soudem může být odkladný účinek přiznán na návrh žalobce. V případě, že je žaloba důvodná, soud napadené rozhodnutí zruší a vrátí věc k dalšímu řízení MPSV. MPSV je pak v dalším řízení vázáno právním názorem soudu obsaženém ve zrušujícím rozsudku.

Civilní soudnictví

Výše popsaný postup se ale pravděpodobně neuplatní pro spory z článku IX dohody (dále jen „**narovnání**“). Tímto narovnáním se zaměstnavatel vzdává nároku na náhradu škody vůči České republice způsobené krizovými opatřeními přijatými v souvislosti s výskytem koronaviru dle krizového zákona, vzniklé z titulu zákonné povinnosti zaměstnavatele uhradit zaměstnancům náhradu mzdy nebo platu příslušejících zaměstnanci při překážkách v práci, vzniklé v době, za kterou náleží zaměstnavateli příspěvek dle dohody.

Není totiž pravda, že by k rozhodování veškerých sporů s veřejnoprávních smluv byl automaticky příslušný správní orgán dle § 169 správního řádu. Veřejnoprávní smlouva může totiž obsahovat i prvky soukromoprávní, kdy k rozhodování sporů z té části smlouvy, která obsahuje soukromoprávní prvky, jsou příslušné soudy v rámci civilního soudnictví.^[3] JUDr. David Hejč, Ph.D., doc. JUDr. Petr Havlan k tomu pak ve svém článku Věcná příslušnost k rozhodování sporů z veřejnoprávních smluv – praktické otázky dualismu práva uvádějí následující:

„V rámci ujednání obsažených ve veřejnoprávní smlouvě je však nutno popř. odlišovat ta, která tvoří určité soukromoprávní části do veřejnoprávní smlouvy pouze vložené. Taková ujednání nejsou zákonem upravujícím příslušnou veřejnoprávní smlouvu předvídána a jsou od veřejnoprávní smlouvy oddělitelná, resp. věcně i právně na veřejnoprávní smlouvě nezávislá. Jde o případ uzavření soukromoprávní smlouvy (tedy nenaplňující pojmové znaky veřejnoprávní smlouvy uvedené v předchozí části textu) ve smlouvě veřejnoprávní, na který je nutno nahlížet, jako by byly uzavřeny smlouvy dvě, byť by byly obě v písemné formě součástí jedné listiny.“^[4]

Domníváme se, že právě narovnání obsažené v dohodě lze považovat za ustanovení soukromoprávní, které bylo do veřejnoprávní smlouvy vložené, věcně i právně na dohodě nezávislé, a k řešení sporů vyplývajících z tohoto ustanovení tak budou příslušné soudy civilní.

Závěrem

Pokud máte pocit, že byla vaše práva plynoucí z dohody ze strany Úřadu práce porušena, máte možnost se bránit formou správního řízení, resp. civilního řízení, pokud se spor týká článku IX. dohody. Správní řízení se zahajuje podáním návrhu MPSV. Pokud by váš návrh MPSV zamítlo, je dále možnost obrany ve správním soudnictví. Vzhledem k tomu, že praxe zatím se spory z dohod uzavíraných v rámci cíleného programu Antivirus nemá zkušenosti, bude zajímavé sledovat, jak se k tomu příslušné orgány postaví.

Mgr. Jiří Mačát,
advokát

Aneta Koubková,
paralegal

[GT Legal, advokátní kancelář, s.r.o](#)

Muchova 240/6
160 00 Prague 6

Tel.: +420 224 813 299
e-mail: office@gt-legal.com

[1] (STAŠA, Josef. § 2 [Subordinační smlouvy]. In: HENDRYCH, Dušan, ČEBIŠOVÁ, Taisia, KOPECKÝ, Martin, MIKULE, Vladimír, POMAHAČ, Richard, PRÁŠKOVÁ, Helena, STAŠA, Josef, VOPÁLKA, Vladimír. Správní právo. Obecná část. 7. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 263.)

[2] Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Ads 284/2017 - 42, ze dne 17. 1. 2019

[3] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2018, sp. zn. 4 As 269/2017-97

[4] HEJČ, David, HAVLAN, Petr. Věcná příslušnost k rozhodování sporů z veřejnoprávních smluv - praktické otázky dualismu práva. Právní rozhledy. 2018, č. 20, s. 710-715

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)